

BIBLIOGRAFIA:

1. Bogdanowicz M. (1999) Metoda Dobrego Startu. Warszawa: WSiP.
2. Bogdanowicz M., Barańska M., Jakacka E. (2005) Metoda Dobrego Startu. Od piosenki do literki. Część 1. Gdańsk: Wyd. Harmonia.
3. Bogdanowicz M., Barańska M., Jakacka E. (2006) Od wierszyka do literki. Zeszyt 1 i Zeszyt 2. Gdańsk: Wyd. Harmonia.
4. Bogdanowicz M., Barańska M., Jakacka E., (2008) Metoda Dobrego Startu. Od wierszyka do literki, dwuznaku i zmiękczenia. Gdańsk: Wyd. Harmonia.
5. Bogdanowicz M., Barańska M., Jakacka E., (2010). Metoda Dobrego Startu. Od piosenki do literki. Cz.2 Litery polskie. Gdańsk: Wyd. Harmonia.
6. Bogdanowicz M., Barańska M., Jakacka E. (2012) Metoda Dobrego Startu. Od wierszyka do cyferki. Gdańsk: Wyd. Harmonia.

ZAWARTOŚĆ:

- drewniana skrzynka o wymiarach ok. 31,5 x 26 x 10,5 cm,
- 88 płytek o wymiarach ok. 11 x 13 cm z wyłobionymi:
 - 74 sztuk z małymi i wielkimi literami pisanymi,
 - 10 sztuk z cyframi,
 - 4 sztuki z podstawowymi znakami matematycznymi,
- instrukcja.

KONSERWACJA I CZYSZCZENIE:

Przechowywać w suchym pomieszczeniu. Unikać wilgoci! Do czyszczenia używać suchej lub lekko wilgotnej, bawełnianej szmatki (inne materiały mogą porysować powierzchnię). Stosować czystą wodę, bez detergentów i rozpuszczalników.

BEZPIECZEŃSTWO:

Przed podaniem dziecku zabawki upewnij się, że produkt jest kompletny i nieuszkodzony. Opakowanie nie jest integralną częścią produktu i należy je usunąć wraz z wszystkimi elementami przed podaniem zabawki dziecku. Opakowanie nie służy do zabawy. Opakowanie foliowe może być niebezpieczne dla dziecka. Aby uniknąć możliwości uduszenia należy je usunąć wraz z wszystkimi jego elementami. Zachowaj instrukcję użytkowania ze względu na ważne informacje.

NR PARTII:

Z.P.H. PILCH

43-450 Ustroń · ul. Fabryczna 36
T: +48 33 855 20 93 · F: +48 33 851 39 03

info@pilchr.pl · www.pilchr.pl

© Z.P.H. PILCH
All rights reserved.

Ostrzeżenie! Nieodpowiednie dla dzieci
w wieku poniżej 3 lat z uwagi na ostre
krawędzie i ciężar zestawu. Ryzyko zranienia!

WYPRODUKOWANO W POLSCE

PILCH

ALFABET POLSKI PISANY

PRZESTRZENNE LITERY I CYFRY

AUTORZY:
ROMAN PILCH
PROF. ZW. DR HAB. MARTA BOGDANOWICZ

/ **3+**

dach, stół, lew, zlew, słój, nóż, staw, brzeg, sad, liść, kwiat, grzyb, groch, chleb, dżem, miód, ryż, śnieg, wieś, dół, przód, dzień, cień, dźwięk, film, pies, koń, góra, duży, deszcz, płaszczy.

WYRAZY DWUSYLABOWE:

dziadek, córka, dziecko, chłopiec, oczy, zęby, ucho, uszy, wąsy, ręka, spodnie, kapcie, szalik, wstążka, spinka, fartuch, żreback, chomik, świnka, zając, wielbłąd, ślimak, wróbel, łabędź, gniazdo, piórko, skrzydło, pokój, kuchnia, sufit, schody, komin, winda, piętro, krzesło, łóżko, półka, wieszak, obraz, biurko, miotła, śmietnik, talerz, miska, czajnik, dzbanek, sitko, łyżka, obiad, ogród, grabie, korzeń, łąka, rzeka, morze, muszla, bursztyn, szkoła, pędzel, zeszyt, ścieżka, pociąg, drzewo, gałąź, róża, fiołek, orzech, wiśnia, gruszka, skóra, śliwka, groszek, arbus, mąka, cukier, ciasto, twaróg, wczoraj, wieczór, słońce, księżyc, burza, piorun, tydzień, wtorek, środa, czwartek, piątek, zima, wiosna, święto, świeczka, ciemny, biały, szary, czarny, żółty, słodki, kwaśny, gorzki, lizak, miasto.

WYRAZY TRZYSYLABOWE:

dziewczynka, przyjaciel, policzek, koszula, spódnica, kalosze, korytarz, odkurzacz, lodówka, doniczka, muszelka, przedszkole, zerówka, ołówek, długopis, nożyczki, samochód, ogórek, szczyporek, twarożek, słodycze, porządek, choinka, ciekawy, brązowy, różowy, czerwony, zielony.

PRZESTRZENNE CYFRY

Do czego służą przestrzenne cyfry?

W zestawie pomocy znajdują się przestrzenne cyfry. Są one wyżłobione na płytkach wraz z kropkami usytuowanymi po lewej stronie u dołu, których liczba odpowiada danej cyfrze. Kropki te stanowią ważną informację o położeniu cyfry w przestrzeni. Dzięki temu dzieci nie mylą cyfry 6 i 9 oraz usytuowania cyfry 3. Ponadto dotykając kolejno kropek – wgłębień, mogą je policzyć i w ten sposób ustalić liczbę, której symbol – cyfra, znajduje się na deseczce.

Dziecko „pisząc” cyfrę palcem w wyżłobieniu, które ma kształt cyfry, uczy się ją odtwarzać, aż do czasu gdy automatyzuje sposób jej pisania. Dziecko uczestniczące w opisanych zajęciach łatwo zapamiętuje cyfry i odpowiadające im liczby, ponieważ wielozmysłowe: wzrokowe, dotykowe i kinestetyczne informacje gdy są zintegrowane i połączone z ruchem, manipulacją (integracja percepcyjno-motoryczna) stwarzają warunki do skutecznego uczenia się.

Czy przestrzenne cyfry rozwijają umiejętności arytmetyczne?

Wprowadzenie podstawowych znaków arytmetycznych, takich jak „+”, „-”, „=”, „<” pozwala na posługiwanie się liczbami i ich symbolami – cyframi oraz wykonywanie najprostszych działań arytmetycznych w obrębie pierwszej dziesiątki.

ALFABET POLSKI PISANY - PRZESTRZENNE LITERY I CYFRY

Przestrzenne litery i cyfry to znakomita pomoc ułatwiająca poznanie oraz zapamiętanie liter i cyfr dzięki możliwości manipulowania oraz wielozmysłowego uczenia się. Ze względu na charakter zabawy, zajęcia z literami i cyframi mogą być proponowane już w przedszkolach, a szczególnie w klasie pierwszej. Dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi będą przydatne znacznie dłużej.

Jakie są założenia, cel, przeznaczenie pomocy?

Polisensoryczna metoda uczenia liter i cyfr wspomaga rozwój psychoruchowy dziecka: usprawnia funkcje wzrokowo-przestrzenne (proces analizy i syntezy wzrokowej i percepcji przestrzennej) w celu prawidłowego spostrzegania znaków graficznych – liter, ich kształtu i położenia w przestrzeni; funkcje ruchowe, głównie motorykę rąk – sprawność manualną, koordynację wzrokowo-ruchową, która decyduje o umiejętnościach grafomotorycznych oraz integrację percepcyjno-motoryczną czyli umiejętność łączenia informacji wzrokowych (litera), dotykowych, kinestetycznych oraz słuchowych z ruchem.

Przestrzenne litery umożliwiają wielozmysłowe uczenie się liter polskiego alfabetu. Dziecko nie tylko widzi określoną literę, gdy ogląda ją z różnych stron, lecz także: słyszy wypowiedzaną głoskę, którą ona reprezentuje. Jeśli powtarza tę głoskę, to zapamiętuje ją nie tylko słuchem lecz także ruchem i dotykiem – odczuciami z aparatu artykulacyjnego (jama ustna, wargi, język, szczęki). Jednocześnie może też daną literę poczuć dotykiem i ruchem (czyli kinestetycznie), gdy weźmie do ręki deseczkę z wyrzeźbioną w niej literą, „pisze ją” przesuwając palec w wyżłobieniu w kształcie litery. Poznaje literę, porównując ją z innymi literami podobnymi i odmiennymi. Dzięki temu litera – znak abstrakcyjny głoski, staje się dla dziecka czymś konkretnym i łatwiej jest ją zapamiętać. Łączy literę z głoską, którą reprezentuje – gdy jednocześnie wymawia głoskę i „pisze” literę palcem. Zapamiętuje ją polisensorycznie: wzrokiem, dotykiem oraz ruchem.

Jak wyglądają przestrzenne litery?

Przestrzenne litery – pisane, wielkie i małe – wyżłobione zostały w drewnianych deseczkach (płyta HDF „6”), ich kształt zaznaczony jest rowkiem. Wgłębiona powierzchnia litery zachęca dziecko do dotykania i ułatwia mu prowadzenie palca podczas „pisania” litery (samodzielnie lub z pomocą dorosłego). Czyni więc z litery rodzaj szablonu, utrwalającego wrażenia kinestetyczne – dotykowe i automatyzującego ruch ręki. Dzięki tym doznaniom dziecko przyswaja sobie kształt litery, sposób jej kreślenia.

Jakie jest zastosowanie przestrzennych liter?

Pomoc służy do:

- prezentowania dzieciom wzorów polskich liter pisanych i cyfr,
- uczenia liter pisanych i cyfr,
- zapamiętania kolejności liter w alfabecie,
- ćwiczenia umiejętności prawidłowego pisania liter i cyfr z zachowaniem właściwego kierunku,
- tworzenia wyrazów z liter i ich odczytywanie.

Jak zapoznać dziecko z przestrzennymi literami?

Podczas pierwszego zapoznania się z przestrzenną literą dziecko ogląda ją ze wszystkich stron, dotyka, obwodzi palcami jej kształt, prowadzi palec po wklęsłej powierzchni litery. Zachęcamy dziecko do swobodnego zapoznania się z literą i dokładnego jej obejrzenia. Prosimy, żeby opisało swoje wrażenia oraz opowiedziało nam o literze, o jej kształcie, wyglądzie. Zwracamy uwagę na to, by dziecko zauważyło zróżnicowanie powierzchni litery: odróżniło powierzchnię wklęsłą od płaskiej, znalazło rowek stanowiący kształt litery. Jeżeli dziecko zapoznaje się z kilkoma literami, powinno dostrzec różnice kształtu i położenia w przestrzeni. Dziecko dzięki manipulowania literami może je dobrze poznać i trwale zapamiętać:

- poznać litery wielkie i małe, łączyć je w pary;
- dostrzec i opisać podobieństwa i różnice kształtu np. a-ą, c-ć, o-ó, z-ż, m-n, l-t-ł, u-y;
- dostrzec i opisać podobieństwa i różnice w położeniu w przestrzeni liter: u-n, m-w, p-b-d-g.

Co wiemy o literze?

Uzupełniamy opis kształtu litery dokonany przez dziecko, podając mu nowe informacje o literze, stanowiące rozwinięcie jego odkryć: odróżniamy wierzch litery od jej spodu, górę od dołu. Proponujemy dziecku, aby samodzielnie ułożyło kilka liter na płaszczyźnie (stole), rozpoznając górę i dół litery. Nazywamy głoski kojarzone z literami. Wyjaśniamy podział na samogłoski i spółgłoski, wybrzmiewając odpowiednie głoski: przedłużamy artykulację samogłosek, zaś spółgłoski wymawiamy krótko.

Należy pamiętać, aby nie mylić nazw liter z głoskami, których są ich graficznymi symbolami. Informujemy dziecko, żeby nie mówić „to jest ka”, tylko „to jest litera, którą nazywamy „ka”.

Czym się różnią: litera – nazwa – głoska?

Na przykładzie litery: K, k, nazwy litery: „ka” oraz głoski [k] reprezentowanej przez tę literę, zwracamy uwagę dziecka i rodziców na różnice między nimi.

literze, jednocześnie śpiewa piosenkę lub wypowiada (skanduje) wierszyk. Jest to możliwe dlatego, że elementy litery, fragmenty tekstu (piosenki lub wierszyka) i muzyki są bardzo dobrze zharmonizowane z ruchem ręki. Dzięki temu 3 elementy: wizualny, słuchowy i ruchowy są zintegrowane. Uwzględniony jest też kierunek ruchu. W ten sposób dziecko uczy się wielozmysłowo liter, dlatego je szybko i trwale zapamiętuje. Badania prowadzone w wielu krajach wykazują, że jest to jeden z decydujących czynników uczenia się czytania oraz pisania, w dużej mierze decydujący o skutecznym nabywaniu tych umiejętności. To podejście w uczeniu się i terapii jest szczególnie przydatne w edukacji dzieci niepełnosprawnych intelektualnie oraz ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, dysortografią i dysgrafią.

Przestrzenne litery mogą stanowić dodatkową pomoc używaną podczas zajęć prowadzonych Metodą Dobrego Startu, według programów autorstwa M. Bogdanowicz, M. Barańska i E. Jakackiej (2005, 2006, 2008, 2010), zamierzonych na uczenie liter: Od piosenki do literki. Część 1 i 2; Od wierszyka do literki. Zeszyt 1 i 2; Od wierszyka do literki, dwuznak i zmiękczenia.

MATERIAŁ POMOCNICZY

LISTA WYRAZÓW

Lista zawiera przykłady wyrazów, które można układać z przestrzennych liter. Wyrazy zestawiono ze względu na poziom trudności.

Pojedyncze użycie liter i dwuznaków:

I ETAP - łatwe wyrazy z użyciem 24 liter pochodzących z alfabetu łacińskiego **WYRAZY JEDNOSYLABOWE:**

ja, nos, kot, osa, dom, blok, dym, las, mak, sok, sen, kos, syn, koc, noc, rok, tył, brat, wnuk, sklep, kran, smok, ptak, płot, zły, klej.

WYRAZY DWUSYLABOWE:

wujek, kuzyn, głowa, włosy, usta, broda, noga, stopa, plecy, bluzka, buty, krowa, robak, motyl, ryba, kura, kogut, sowa, balkon, fotel, dywan, lustro, zegar, woda, garnek, kubek, spodek, zupa, pole, wyspa, fale, mewa, farby, gumka, droga, sanki, agrest, pestka, humor, mleko, masło, bułka, rogal, olej, lody, jutro, ranek, pora, lato, lewy, prawy, mały, nowy, stary, długi, dobry, nudny, jasny, słony.

WYRAZY TRZYSYLABOWE I CZTEROSYLABOWE:

kolega, ulica, okulary.

II ETAP - _____ wyrazy z użyciem wszystkich liter polskiego alfabetu **WYRAZY JEDNOSYLABOWE:**

twarz, ząb, dłoń, brzuch, miś, słoń, mysz, jeź, wąż, ćma, gęś, dziób, drzwi,

dokonywaniu wymiany jednej litery w wyrazie na inną tak, aby powstał nowy wyraz. Jest to bardzo wartościowe ćwiczenie nie tylko funkcji wzrokowo-przestrzennych ale i językowych – umiejętności fonologicznych. Dziecko musi bowiem dokonać kilku operacji na fonemach, zanim ułoży odpowiadające im litery. Można wymyślić różne warianty tej zabawy.

Np. dorosły/kolega układa wyraz z listy podanych mu wyrazów (lub według własnego pomysłu), który dziecko odczytuje: np. „buty”. Następnie prosi by dziecko wypowiedziało głoskę odpowiadającą pierwszej literze w wyrazie (analiza fonemowa, wydzielanie pierwszej głoski w słowie czyli głoski w nagłosie). Dziecko powinno wymienić głoskę /b/. Następnie dorosły podaje zagadkę: „jak będzie brzmiało to słowo gdy zamiast głoski /b/ wstawisz głoskę „l” ? Powiedz to słowo („luty”). Następnie dziecko usuwa literę „b”, wyszukuje literę „l”, umieszcza ją w wyrazie i odczytuje go.

Wymiana głoski/litery na początku słowa (w nagłosie): las - bas (l-b), bat - kat (b-k), koń – toń (k-t), buty – luty (b-l), buda - ruda (b-r), dola – rola (d-r), laska – łaska (l-ł), sobota – robota (s-r), dolar – polar (d-p), tama – rama (t-r).

Wymiana głoski/litery na końcu słowa (w wygłosie): ryk - ryś (k-ś), róg – rój (g-j), żal – żak (l-k), kot - koń (t-ń), lud – luz (d-z), czas – czad (s-d), azot - Azor (t-r)

Wymiana głoski/litery w środku słowa (w śródgłosie): dom – dym (o-y), słota – słoma (t-m), tlen – tren (l-r), opad - osad (p-s), ikona – llona (k-l), mata – mapa (t-p), nora – noga (r-g).

8.2. Zabawa z wyrazami bezsensownymi – dla dzieci z klasy pierwszej i starszych.

Trudniejsza wersja to tworzenie, dzięki wymianie liter, wyrazów bezsensownych. Przed uczestnikami leży wyraz utworzony z liter, np. domek, reszta liter odwróconych tylną powierzchnią znajduje się obok wyrazu. Po kolei uczestnicy odkrywają literę i wymieniają ją na dowolną w wyrazie, oraz odczytują wyraz po wymianie litery. Można też przeprowadzić konkurs, kto z uczestników zabawy wcześniej i bezbłędnie odczyta powstały wyraz.

9. Przestrzenne litery a Metoda Dobrego Startu Marty Bogdanowicz

Przestrzenne litery można wykorzystać w zajęciach prowadzonych Metodą Dobrego Startu. Głównym założeniem tej metody jest uczenie polisensoryczne czyli wielozmysłowe i rozwój integracji percepcyjno-motorycznej. Dlatego podczas zajęć angażuje wiele zmysłów i ruch np. dziecko wodzi palcem po

Informujemy, że należy unikać przedłużonego wypowiedziania spółgłoski, a więc aby spółgłoski [k] nie wymawiać jako [ky].

W trakcie nauki czytania wyrazów niezbędne jest, aby dziecko wybrzmiewało głoski i umiejętnie je łączyło, wymawiając sylaby oraz słowa. Jeżeli nie będziemy akcentować różnicy między głoską a nazwą litery, dziecko może mieć trudności z poprawnym czytaniem i pisaniem. Rozpoznanie wyrazu może być trudne i niepoprawne w wypadku, gdy dziecko przyswoi sobie przedłużoną artykulację spółgłosek i odczytuje przykładowy wyraz „kot” jako „ky-o-ty”. Dlatego spółgłoski zawsze należy wymawiać krótko. Mylenie głoski i nazwy litery powoduje błędne zapisywanie wyrazów np. „nart” (zamiast „narty”) lub „st” zamiast „syty”.

ZABAWY Z PRZESTRZENNYMI LITERAMI

1. Wielozmysłowe poznawanie liter

Dzieci oglądają litery na deseczkach. Rozmawiamy z dziećmi o literach: po co są, co oznaczają – jaki dźwięk / głoskę reprezentują (wybrzmiewamy głoski). Ustalamy jakie głoski znajdują się na początku imienia poszczególnych dzieci (wydzielanie pierwszej głoski w nagłosie). Dzieci odszukują odpowiadające im litery. Ustalamy ile dzieci ma imiona rozpoczynające się tą samą głoską. Zachęcamy dzieci do „pisania” palcem litery, a więc przesuwania palca we wgłębieniu, wzdłuż linii tak, jakby pisały literę. Wskazujemy od którego miejsca należy zaczynać „pisanie” litery palcem i w jakim kierunku.

Uczenie wielozmysłowe liter jest najbardziej skuteczne. Zachodzi podczas integracji doznań sensorycznych (wzrokowych, słuchowych, dotykowych, kinestetycznych-odczuwania ruchu) i ruchu, gdy dziecko „pisze” literę, przesuwając palec wzdłuż rowka tworzącego literę, z jednoczesnym wybrzmiewaniem odpowiadającej głoski. Inne formy tego ćwiczenia to wodzenie palcem po śladzie litery z zamkniętymi oczami lub przesuwanie/ toczenie kulki po śladzie litery, zgodnie z prawidłowym kierunkiem pisania.

W Metodzie Dobrego Startu dzieci wodzą palcem po literze lub ją piszą śpiewając piosenkę lub wypowiadając rymowankę.

Zabawy sprzyjające rozpoznawaniu liter to:

- rozpoznawanie litery dotykiem, podczas wodzenia palcem po kartce, która zakrywa literę,
- zarysowanie, zakreskowanie ołówkiem poziomymi liniami kartki, przykrywającej literę,
- obrysowanie konturu litery na kartce przykrywającej literę i pokolorowanie jej,
- rozpoznawanie kształtu litery, cyfry poprzez sam dotyk z zamkniętymi/ zakrytymi oczami.

2. Bingo literowe

Każde dziecko ma 2 plansze z literami (8 liter). Deseczki z przestrzennymi literami leżą odwrócone w dół (litery niewidoczne). Dzieci kolejno losują przestrzenne litery i sprawdzają, czy mogą je umieścić na swoich planszach z literami. Wygrywa ten uczestnik, który jako pierwszy zakryje wszystkie litery.

3. Memory

– na stole leży kilka deseczek z literami, odwróconych do góry. Zakrywamy chustką litery, a dzieci próbują przypomnieć sobie jakie to były litery. Liczą kto zapamiętał więcej liter.

– na stole leżą deseczki z literami, odwrócone w dół. Dzieci kolejno odkrywają litery, próbując skompletować wielką i małą literę, jako parę. Odkrywają dwie litery i, jeśli nie stanowią pary, kładą je z powrotem w tym samym miejscu. Jeżeli zdarzy się para, zostanie odłożona na bok i będzie oznaczała 1 punkt dla gracza. Gra się tak długo aż wszystkie litery zostaną skompletowane w pary. Wygrywa gracz, który skompletuje najwięcej par liter.

4. Układanie alfabetu z liter

Dzieci układają przestrzenne litery w szeregu lub półkolu, według kolejności w alfabecie. Dzieci informujemy, że litery nie tylko są „szyfrem”, bo symbolizują głoski i dzięki temu możemy zapisywać słowa, lecz także mają swoje nazwy: b – „be”, c – „ce”, d – „de” itd.

Zabawy z alfabetem możemy połączyć z uczeniem się kolejności liter w alfabecie co bardzo się przydaje w starszych klasach, gdy posługujemy się słownikiem i encyklopedią.

5. Segregowanie liter

Dzieci porządkują litery rozdzielając je na dwie grupy: wielkie i małe; spółgłoski i samogłoski; ze znakami diakrytycznymi i bez; z „brzuszkami” i bez nich; pojedyncze litery i dwuznaki, łatwe i trudne (według uznania każdego dziecka indywidualnie) itp. Dzieci mogą same wymyślić te lub inne kategorie podziału liter.

6. Tworzenie sylab

Rozpoczynamy od układania sylab – kładziemy przed dzieckiem literę i wymawiamy głoskę (spółgłoskę), którą ona reprezentuje. Następnie dorosły dokłada do niej drugą literę (samogłoskę), a dziecko próbuje odczytać tę sylabę. Na przykład:

- do litery „s” – spółgłoski dorosły dodaje kolejno litery - samogłoski: a/e/o/u, co tworzy sylaby: „sa”, „se”, „so”, „su” itd. – dziecko wypowiada głoskę, a potem łączy obie głoski w sylabę,

- kolejną odmianą będzie dodawanie do samogłoski „a” spółgłosek np. „d”, „t”, „r”, co tworzy sylaby: „ad”, „at”, „ar”,
- następnie do stałej spółgłoski np. „e” dzieci będą dodawać spółgłoskę, umieszczając ją przed samogłoską „de”, „te”, „re”,
- podobnie do stałej samogłoski, dzieci będą dodawać spółgłoskę umieszczając ją przed samogłoską, np. „a”, do której dodawane będą „d”, „t”, „w”, co tworzy sylaby: „da”, „ta”, „wa”,
- trudniejszym zadaniem będzie dodawanie do stałej sylaby kolejnej litery, np. do sylaby „ko” możemy dodać „s”, co spowoduje utworzenie wyrazu jednosylabowego – „kos”, gdy dodamy „t” – „kot” i inne („c”, „d”, „sz”, „ń”).

7. Tworzenie wyrazów

Zabawy z tworzeniem sylab stanowią przygotowanie do tworzenia wyrazów. Zaczynamy od tworzenia najkrótszych, bo jednosylabowych wyrazów, np. od, do, bo, za, ty, ja, on, my, wy przez łączenie liter wybranych w tym celu z alfabetu. W przebiegu zabawy wybranymi literami dorosły kładzie je przed dzieckiem i zachęca do łączenia w sensowne słowa. Dalej na zmianę z dzieckiem próbuje zastosować je w zdaniu, w celu objaśnienia oraz różnicowania ich znaczenia np. „od” i „do”, „ja” – „ty” – „on”, „my” – „wy”.

Następne zadania to budowanie dłuższych jednosylabowych wyrazów: trzyliterowych wyrazów np. ko+t=kot, lo+t=lot, po+t=pot, le+k=lek, do+m=dom, la+s=las, bu+t=but, je+z=jeź, ko+ń=koń, a także czteroliterowych np. ptak, klej, płot, brat przez dodawanie do pierwszej litery sylaby np. p+tak=ptak, k+lej=klej.

Dalsze, trudniejsze zadanie to tworzenie dwusylabowych wyrazów, gdy do jednosylabowych dodajemy literę lub sylabę np. „lis+ty = lisy”, „lis + ek= lisek”, „lis+tek = listek”. W celu zabawy w tworzenie dwusylabowych i dłuższych wyrazów można przygotować kartki, na których dorosły napisze imiona dzieci biorących udział w zabawie, ich rodzeństwa i rodziców, aby zachęcić je do samodzielnego odszukania odpowiednich liter i ułożenia z nich imion. Na końcu tej broszury znajduje się zestaw wyrazów 1-, 2-, 3-, 4- i 5- sylabowych do układania, zależnie od umiejętności dziecka i jego zainteresowania tym zadaniem.

8. Zastępowanie liter

8.1. Zabawa z wyrazami sensownymi – dla dzieci 5-6 letnich i starszych.

Trudniejsza zabawa z głoskami i reprezentującymi je literami może odbywać się w pojedynkę albo w parach: dziecko i dorosły (lub inne dziecko). Polega na